

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Wildové a soudkyň JUDr. Blanky Bendové a Mgr. Kateřiny Sedlákové v právní věci

žalobce: **Mgr. Vlastimil V.**, narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem Mgr. Jaroslavem Zemanem
sídlem Masarykovo náměstí 225, 256 01 Benešov

proti

žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO: 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 00 Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o přiměřené zadostiučinění ve výši 937 000 Kč a náhradu škody ve výši 18 054,50 Kč,

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 26. února 2020, č.j. 22 C 16/2018-196,

takto:

I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve vyhovujícím výroku o věci samé ad I. a ve výroku o nákladech řízení ad III. **potvrzuje.**

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Fousková

- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 9 484,42 Kč, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho advokáta.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 97 000 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), žalobu na uložení povinnosti žalované zaplatit žalobci částku 858 054,50 Kč zamítl (výrok II.) a uložil žalobci povinnost nahradit žalované náklady řízení ve výši 630 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok II.).
2. Takto rozhodl o žalobě, jíž se žalobce domáhal zadostiučinění ve výši 1 000 000 Kč a náhrady škody ve výši 288 292 Kč z titulu nezákonného rozhodnutí o zahájení trestního stíhání, které skončilo zprošťujícím rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 4. 8. 2017 sp. zn. 56 T 9/2012.
3. Žalovaná se bránila tím, že poskytla žalobci náhradu škody ve výši 270 237,50 Kč, další úkony právní služby nepovažovala za účelně vynaložené. Jako zadostiučinění za nemajetkovou újmu poskytla žalobci 63 000 Kč a omluvu. Tuto částku považovala za odpovídající s tím, že nebylo vážně zasaženo do jeho osobního a pracovního života.
4. Ohledně poskytnuté částky 333 237,50 Kč soud I. stupně řízení zastavil pro částečné zpětvzetí žaloby, předmětem sporu tak zůstal nárok žalobce na přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 937 000 Kč a náhrada škody v celkové výši 18 054,50 Kč za tyto úkony obhajoby: návrh na doplnění dokazování ze dne 13. 3. 2008, vytvoření předávacího protokolu ze dne 14. 3. 2008, studium trestního spisu dne 6. 10. 2016, závěrečná řeč obhájce ze dne 19. 5. 2017, sepis žádosti o přezkoumání postupu policejního orgánu ze dne 19. 1. 2012.
5. Soud I. stupně vycházel z toho, že mezi účastníky nebylo sporné, že žalobce uplatnil tyto nároky u žalované, dále že byla žalobci v důsledku nezákonného trestního stíhání vedeného u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 56 T 9/2012 způsobena nemajetková újma. Trestní stíhání proti žalobci bylo zahájeno dne 29. 1. 2007 usnesením o zahájení trestního stíhání pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle § 148 odst. 1, 2, 3 písm. c/ trestního zákona č. 140/1961 Sb., ve formě spolupachatelství. Žalobce byl dne 24. 7. 2017 zproštěn obžaloby dle § 226 písm. a/ trestního řádu, neboť nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž byl stíhán. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 4. 8. 2017. V průběhu trestního stíhání policie učinila dotazy na obchodní partnery společnosti Agentura XXX (dále jen „XXX“), jejímž jediným společníkem a jednatelem byl žalobce. Dále bylo mezi účastníky nesporné, že byly provedeny úkony obhajoby, za které žalobce žádal částku 18 054,50 Kč.
6. Sporným zůstalo, zda náklady obhajoby za výše uvedené úkony byly vynaloženy účelně, resp. zda se jedná o úkony právní služby a zda bylo zasaženo do osobního, rodinného a pracovního života žalobce tak vážným způsobem, aby to odůvodňovalo vyšší zadostiučinění, než mu bylo žalovanou poskytnuto.

7. Na základě provedeného dokazování dospěl soud I. stupně k závěru, že nezákonným trestním stíháním bylo citelně zasaženo do osobního, rodinného a profesního života a pověsti žalobce. Tím vším vznikla žalobci nemajetková újma, kterou je nutno nahradit v penězích.
8. Po právní stránce posoudil nároky žalobce dle § 1, § 7 odst. 1 a § 8 odst. 1 a § 31a zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen „OdpŠk“), při určení výše přiměřeného zadostiučinění vycházel z povahy trestní věci, z délky trestního řízení a následků způsobených trestním řízením v osobnostní sféře poškozeného, konkrétně poukázal na to, že žalobci hrozil vyšší trest odnětí svobody (1 rok – 8 let), avšak s ohledem na dosavadní bezúhonnost mu reálně hrozil trest nižší. Trestní řízení trvalo velmi dlouho (10 let a 6 měsíců), trestním stíháním byl narušen zejména profesní život žalobce, neboť se měl trestné činnosti dopustit přímo v souvislosti s účtováním poskytování služeb v oblasti PR. Dále byla narušena psychika a zdraví žalobce, léčil se s vysokým krevním tlakem kvůli psychickému vypětí v souvislosti s trestním řízením, v předchozím období žalobce takové zdravotní problémy neřešil. Trestní stíhání kazilo žalobci radost ze života, byl nedůtklivý a neustále se k trestnímu stíhání vracel slovy i myšlenkami, rodinné soužití bylo narušeno jen lehce, se žalobcem bylo těžší vyjít. Žalobce nebyl stíhán vazebně.
9. Soud I. stupně dále vycházel z rozhodnutí, která byla oběma stranami předložena k porovnání. Ve věci projednávané tamním soudem pod sp. zn. 20 C 44/2014 bylo přiznáno zadostiučinění ve výši 100 000 Kč poškozenému za nezákonné trestní stíhání za zneužití pravomoci úřední osoby se sazbou od 6 měsíců do 3 let, trestní stíhání trvalo 1 rok a 11 měsíců, poškozený zastával vysokou policejní funkci, byl zproštěn výkonu služby, o případu informovala média, byl narušen jeho pracovní a soukromý život. Trestní stíhání bylo zastaveno s tím, že se skutek nestal. Ve věci projednávané tamním soudem pod sp. zn. 10 C 136/2013 bylo poškozenému přiznáno 200 000 Kč za nezákonné trestní stíhání pro trestný čin zkrácení daně se sazbou od 5 do 12 let, trestní stíhání trvalo 7 let a 5 měsíců, poškozen byl zejména ve společenské oblasti, přestali ho zdravit sousedé, raději prodal oblíbenou chatu, radikálně zhubl, měl narušenou imunitu a problémy se spaním, došlo k rozvodu jeho manželství, pracovní život narušen nebyl. Ve věci projednávané tamním soudem pod sp. zn. 15 C 230/2012 bylo přiznáno zadostiučinění ve výši 90 000 Kč poškozené za nezákonné trestní stíhání za krácení daně se sazbou až 12 let, trestní stíhání trvalo 13 let, bylo masivně poškozeno psychické zdraví poškozené, rozpadlo se její manželství, trestní stíhání bylo zastaveno, i když se dopustila jednání, které jí bylo kladeno za vinu, neměla však v úmyslu spáchat trestný čin.
10. Po porovnání s výše uvedenými případy shledal soud I. stupně odpovídajícím zadostiučiněním částku 150 000 Kč, přičemž současně zohlednil, že již byla žalobci vyplacena částka 63 000 Kč. Uložil tak žalované zaplatit žalobci dalších 97 000 Kč.
11. Ohledně sporných úkonů obhájce dospěl soud I. stupně k závěru, že tyto úkony sice byly provedeny, avšak nejednalo se o úkony, za které by náležela odměna dle advokátního tarifu. Ve zbývajícím rozsahu tedy žalobu zamítl.
12. Výrok o nákladech řízení byl odůvodněn s odkazem na § 142 odst. 1 a 2 o. s. ř. s tím, že při porovnání tarifních hodnot byl žalobce z větší části neúspěšný, žalované tak byla přiznána

náhrada nákladů řízení v rozsahu 70%, a to z paušální náhrady hotových výdajů 3 x po 300 Kč dle § 151 odst. 3 o. s. ř. a vyhlášky č. 254/2015 Sb.

13. Proti tomuto rozsudku (vyhovujícím a nákladovému výroku) podala žalovaná včasné odvolání, vytýkala soudu I. stupně nesprávná skutková zjištění a nesprávné právní posouzení věci. Namítala, že žalobce neprokázal zásah do svého rodinného a pracovního života a do své pověsti. Poukázala na výpověď jeho manželky, že rodina za ním po celou dobu stála, nepochybovala o jeho nevině. Nedošlo k žádnému rozkolu v rodině. Jeho společnost XXX uzavírala s klienty smlouvy na dobu určitou, nebylo prokázáno, že by některý z klientů od smlouvy odstoupil nebo ji vypověděl z důvodu trestního stíhání. Ve své výpovědi žalobce žádné konkrétní dopady ani neuvedl. Stejně tak nepovažovala za prokázaný dopad na jeho zdravotní stav, když nebyl zjištěn jeho zdravotní stav před trestním stíháním, ani že by jeho zdravotní problémy měly příčinu v trestním stíhání. Poukázala dále na to, že po dobu pěti let se v řízení dle tvrzení žalobce a jeho manželky „nic nedělo“, po tuto dobu tak nemohl trestní stíhání vnímat úkorně. V této době měl žalobce dle vlastních slov období euforie, kdy se domníval, že se trestní řízení vyvíjí v jeho prospěch. Poukázala dále na to, že žalobce délku trestního řízení částečně způsobil sám tím, že stěžejní důkaz ve svůj prospěch předložil až v průběhu hlavního líčení. A dále poukázala na obdobný případ projednávaný pod sp. zn. 58 Co 349/2015, v němž byl poškozený odškodněn částkou 846 Kč za měsíc stíhání. Žádala, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil a žalobu zamítl.
14. Žalobce ve vyjádření k odvolání žalované poukázal na to, že již od počátku předkládal orgánům činným v trestním řízení důkazy ve svůj prospěch, policejní orgány se jimi ale nezabývaly. Trestní stíhání mělo zásadní vliv nejen na jeho osobní život, ale také na podnikání s ohledem na to, že orgány činné v trestním řízení oslovily všechny jeho významné klienty a prověřovaly jeho činnost ve vztahu k těmto klientům, což zcela narušilo jejich další spolupráci. Poukázal na výpověď své manželky k tomu, jak těžce prožíval období trestního stíhání. Nebýt podpory rodiny, byly by dopady ještě horší. K narušení obchodních vztahů vypovídal sám i jeho manželka, je to dovoditelné i z obsahu trestního spisu. Nesouhlasil s tvrzením žalované, že nevnímal úkorně celou dobu trestního stíhání, ani že si jeho délku způsobil zčásti sám. Výši odškodnění považoval za nedostatečnou, nicméně ji akceptoval. Žádal, aby odvolací soud napadený rozsudek jako věcně správný potvrdil.
15. Při odvolacím jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích. Zástupce žalobce dále uvedl, že značnou část trestního stíhání strávil se žalobcem jako svým klientem, ví o dopadech na jeho život.
16. Odvolací soud ve smyslu ust. § 212 a § 212a o. s. ř. přezkoumal napadený rozsudek i řízení jemu předcházející a odvolání žalované důvodným neshledal.
17. Podle § 7 odst. 1 a 2 zákona č. 82/1998 Sb. mají právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda.
18. Podle § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. lze nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí

bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.

19. Podle § 31a odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu.
20. Podle § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.
21. V daném případě soud I. stupně učinil z provedených důkazů odpovídající skutková zjištění, odvolací soud se ztotožnil s jeho závěrem, že trestním řízením bylo významně zasaženo do osobního i pracovního života žalobce a na jeho zdravotních obtížích se minimálně podílelo a že je tedy na místě finanční odškodnění této újmy. Soud I. stupně přitom správně vycházel z výpovědi žalobce a svědků (jeho manželky a přítele), zásah do profesního života je zřejmý již z předmětu trestního stíhání, které úzce souviselo s podnikatelskou činností žalobce, v rámci vyšetřování byli kontaktováni klienti společnosti žalobce, což nepochybně negativně působilo na jejich další spolupráci. Z výpovědi svědka rovněž vyplynul dopad na společenské uplatnění žalobce, v důsledku trestního stíhání nebyl nominován na funkci xxx. Pokud žalovaná poukazovala na to, že rodina po celou dobu žalobce podporovala, nemohla tato okolnost zvrátit negativní důsledky trestního stíhání, pouze je zmírnila. Všechny tyto okolnosti byly soudem I. stupně zohledněny.
22. Pokud žalovaná poukazovala na období, kdy se trestní řízení vyvíjelo ve prospěch žalobce, vycházel odvolací soud z toho, že o to hůře musel snášet další průběh trestního stíhání, kdy se tyto předpoklady ukázaly nesprávnými. Při posouzení celkového dopadu trestního stíhání na život žalobce tak odvolací soud nepovažoval toto období za významné, vycházel přitom z toho, že po celou dobu trestního stíhání trvaly nepříjemné důsledky s tím spojené, tj. hrozba uznání viny a odsouzení k trestu (odnětí svobody).
23. Odvolací soud neshledal důvodnou ani námitku žalované, že si délku trestního řízení žalobce částečně způsobil sám, pokud zásadní důkazy předložil až v hlavním líčení. Vycházel přitom z toho, že trestní řízení na rozdíl od občanskoprávního řízení je ovládáno zásadou vyšetřovací, nikoliv projednací, bylo na orgánech činných v trestním řízení, aby všechny rozhodné podklady zajistily v přiměřené lhůtě a odpovídajícím způsobem je vyhodnotily.
24. Soud I. stupně správně provedl porovnání s jinými obdobnými případy, odvolací soud doplnil toto porovnání s věcí známou z jeho úřední činnosti (sp. zn. 58 Co 226/2018), jednalo se o odškodnění nezákonného trestního stíhání pro majetkovou trestnou činnost, poškozenému hrozil trest odnětí svobody až 10 let, trestní stíhání trvalo 36 měsíců, došlo k podstatnému narušení psychického a fyzického zdraví poškozeného a bylo mu přiznáno odškodnění nemajetkové újmy ve výši 180 000 Kč.

25. V daném případě hrozil žalobci trest odnětí svobody podobně významný (až 8 let), nedošlo sice k tak podstatnému narušení jeho života a zdraví, ale trestní stíhání trvalo několikanásobně déle (více než 10 let).
26. Vzhledem k výše uvedenému a zejména s přihlédnutím k délce trestního řízení v dané věci shledal odvolací soud odškodnění přiznané soudem I. stupně v celkové výši **160 000 Kč** za plně odpovídající i v porovnání s jinými obdobnými případy. [I když v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl soud I. stupně celkovou částku 150 000 Kč, vzhledem k součtu přiznané částky (97 000 Kč) a částky žalovanou vyplacené (63 000 Kč) se jednalo o částku 160 000 Kč].
27. Pokud žalovaná poukazovala na případ projednávaný zdejším soudem pod sp. zn. 58 Co 349/2015, soud I. stupně jej zohlednil, správně přitom vycházel z toho, že původní rozhodnutí, jímž bylo poškozenému přiznáno 77 000 Kč a z něhož vyplýval závěr žalované ohledně odškodnění částkou 846 Kč za měsíc stíhání, bylo zrušeno dovolacím soudem, konečným rozhodnutím (sp. zn. 58 Co 12/2019) bylo poškozenému přiznáno odškodnění 200 000 Kč. Pokud tedy žalovaná vycházela z částky výše uvedené, nejednalo se o konečné rozhodnutí, nelze jej tak zohlednit.
28. Ze všech výše uvedených důvodů tedy odvolací soud napadený rozsudek ve vyhovujícím výroku o věci samé ad I. a ve výroku o nákladech řízení ad III. jako věcně správný potvrdil dle § 219 o. s. ř.
29. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. V odvolacím řízení byl plně úspěšný žalobce, byla mu tedy přiznána náhrada nákladů odvolacího řízení, a to za 2 úkony (vyjádření k odvolání, účast u odvolacího jednání) po 3 100 Kč dle § 7 a § 9 odst. 4 písm. a/ a § 11 odst. 1 písm. d/ a g/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „AT“), paušální náhrada hotových výdajů 2 x po 300 Kč dle § 13 odst. 1 a 4 AT, náhrada za promeškaný čas za 4 půlhodiny po 100 Kč dle § 14 odst. 1 a 3 AT a náklady cestovného 638,36 Kč (při spotřebě vozidla 8,4 a 5,6 a 6,6 litrů/100 km, základní sazba 4,20 Kč/km a ceně pohonných hmot 31,80 Kč/litr dle vyhlášky č. 358/2019 Sb. a vzdálenosti Benešov – Praha a zpět 100 km), vše včetně 21 % DPH dle § 137 odst. 3 o. s. ř., celkem 9 484,42 Kč. Při určení tarifní hodnoty odvolací soud aplikoval ust. § 9 odst. 4 písm. a/ AT v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu (srov. např. usnesení sp. zn. 30 Cdo 3378/2013).
30. V zamítavém výroku o věci samé (II.) zůstal napadený rozsudek nedotčen (§ 206 odst. 1 o. s. ř. a contrario).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.). Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Proti výroku o nákladech řízení není dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. h/ o. s. ř.)

Praha dne 16. července 2020

JUDr. Markéta Wildová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Fousková